

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 6.6.2016 г.
COM(2016) 244 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**Изпълнение на ангажиментите на политиката на ЕС за сигурност в областта на
продоволствието и изхранването:
втори двугодишен доклад**

{SWD(2016) 155 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е вторият доклад¹ за напредъка по постигане на целите на „рамката на политиката на ЕС за подпомагане на развиващите се страни за справяне с предизвикателствата, свързани със сигурността на прехраната“, която беше приета през 2010 г.² Оттогава насам с цел засилване на приоритетите, определени през 2010 г., бяха поети допълнителни ангажменти в областта на политиката на ЕС за развитие. Беше изготвен план за изпълнение³ и обсъден от Съвета през април 2013 г., който поиска от Европейската комисия от 2014 г. нататък да изготвя, съвместно с държавите членки, консолидирани двугодишни доклади за напредъка на целия ЕС.

Поради това и в съответствие с член 210, параграф 2 от ДФЕС⁴ Комисията координира настоящия втори доклад с подкрепата, предоставена от следните държави членки: Австрия, Белгия, Германия, Ирландия, Испания, Италия, Нидерландия, Обединеното кралство, Финландия и Франция. В настоящия доклад е представено как ЕС и неговите държави членки изпълняват приетите през 2013 г. приоритети на политиката за сигурност в областта на продоволствието и изхранването. Докладът е придружен от Работен документ на службите на Комисията, с който се предоставя информация относно методиката и подробни проучвания на конкретни случаи.

2. РАЗВИТИЕ НА ПОЛИТИКАТА НА СВЕТОВНО И ЕВРОПЕЙСКО РАВНИЩЕ

Понастоящем се реализира значителен напредък в подобряване на сигурността в областта на продоволствието в световен план. Глобалният индекс на глада показва, че от 2000 г. нивото на глада в развиващите се страни се е понижило с 27 %. Въпреки това общият брой на хронично недохранваните хора е 795 милиона. Изменението на климата, прекомерното използване на природните ресурси, рисковете от заболявания, колебанията в цените на храните/инфлацията, променящите се хранителни режими и въоръжените конфликти продължават да са големи рискове за сигурността в областта на продоволствието и изхранването, като към тях се присъединяват събития, създаващи кризисни сценарии и/или риск от тях на национално, регионално или световно равнище. Освен това се наблюдава значително задълбочаване на социално-икономическото неравенство в рамките на държавите, което се отразява върху сигурността в областта на продоволствието и изхранването.

На този фон през периода 2014—2015 г. бяха сключени редица важни международни споразумения и поети ангажменти, благодарение на които световната динамика и политическата воля за сигурност в областта на продоволствието и изхранването бяха запазени и в които ЕС и неговите държави членки изиграха основна роля. Важен факт е, че премахването на глада е определено като втората цел на Програмата до 2030 г.

¹ COM(2014) 712 — Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета — Изпълнение на ангажиментите на политиката на ЕС за сигурност в областта на продоволствието и изхранването: първи двугодишен доклад.

² COM(2010) 127 окончателен — Доклад на Комисията до Съвета и Европейския парламент — Рамка за политиката на ЕС за подпомагане на развиващите се страни за справяне с предизвикателствата, свързани със сигурността на прехраната.

³ SWD (2013) 104 final „Повишаване на сигурността в областта на продоволствието и изхранването чрез действие на ЕС: прилагане на ангажиментите ни“.

⁴ Член 210, параграф 2 от ДФЕС гласи: „Комисията може да предприема всякаква полезна инициатива за поощряване на посочената в параграф 1 координация“.

„Преобразуване на нашия свят“⁵. ЕС активно подпомагаше Комитета по световната продоволствена сигурност, в това число одобряването на принципите за отговорни инвестиции в селското стопанство⁶.

Освен това през 2015 г. лидерите от Г-7 поеа ангажимент да помогнат на 500 милиона души да се избавят от глада и недохранването до 2030 г. През 2014 г. Г-20 прие дългосрочна Рамка за сигурност в областта на продоволствието и изхранването, последвана от План за действие през 2015 г.⁷ Тези действия са подкрепени от Програмата за действие от Адис Абеба⁸, в която беше препотвърден политическият ангажимент за подпомагане на финансирането на устойчивото развитие чрез иновативни източници.

През декември 2015 г. страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата подписаха Споразумението от Париж, с което начертаха нов амбициозен курс за световните усилия за справяне с изменението на климата. То има съществени последици за сигурността в областта на продоволствието и изхранването. По време на Експо Милано през 2015 г., домакинствано от Италия, бяха проведени различни мероприятия, съсредоточени върху сигурността в областта на продоволствието в световен план.

Донорите признават важността на отговорните инвестиции от частния сектор в селското стопанство, в това число устойчивия риболов и аквакултури, както и че селскостопанският сектор по-специално е основен фактор за приобщаващия растеж и създаването на работни места в селските райони.

Всеобщо призната от донорите от ЕС е изключително важната роля, изпълнявана от жените в селското стопанство и сигурността в областта на продоволствието и изхранването. В плана за действие на ЕС за равенство между половете за периода 2016—2020 г.⁹ ЕС и неговите държави членки поемат задължението да гарантират зачитането на икономическите и социалните права на момичетата и жените и възможността им да участват справедливо и активно в икономиката.

Средствата за препитание в селското стопанство и сигурността в областта на продоволствието и изхранването са важни фактори, които засягат политическата стабилност, сигурността и миграцията. *„Извънредният доверителен фонд на ЕС за стабилност и преодоляване на първопричините за незаконната миграция и разселването на хора в Африка“*¹⁰ в размер на 1,9 млрд. евро ще спомогне за създаването на възможности за заетост, главно за младите хора и жените в селските райони. Той ще допринесе също така за постигането на устойчивост, така че да се

⁵ Преобразуване на нашия свят: програма за устойчиво развитие до 2030 г. (Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development), Организация на обединените нации.

⁶ Насоки за отговорни вериги на доставки в селското стопанство, издадени през март 2016 г., подкрепени от ФАО-ОИСП.

⁷ Работна група на Г-20 за развитие на сигурността в областта на продоволствието и изхранването: План за прилагане на Рамката на Г-20 за сигурност в областта на продоволствието и изхранването.

⁸ Програма за действие от Адис Абеба на Третата международна конференция за финансиране на развитието (Програма за действие от Адис Абеба).

⁹ SWD(2015)182 — Равенство между половете и овластяване на жените: трансформиране на живота на момичетата и жените чрез външните отношения на ЕС през периода 2016—2020 г. и Заклучения на Съвета относно Плана за действие в областта на равенството между половете за периода 2016—2020 г., 26 октомври 2015 г.

¹⁰ C(2015) 7293 final — Решение на Комисията за създаване на Извънреден доверителен фонд на Европейския съюз за стабилност и преодоляване на първопричините за незаконната миграция и разселването на хора в Африка.

подобри сигурността в областта на продоволствието и изхранването, като по този начин ще даде своя принос за преодоляването на първопричините за миграцията.

Комисията е ангажирана с икономика на знанието и признава съществено важната роля на научните изследвания и иновациите в сигурността в областта на продоволствието и изхранването. През 2014 г., в рамките на съвместната стратегия ЕС — Африка, държавните ръководители от ЕС и Африка утвърдиха създаването на съвместно финансирано Партньорство за научни изследвания и иновации ЕС — Африка¹¹, в което за основен приоритет бяха определени сигурността в областта на продоволствието и изхранването и устойчивото селско стопанство.

Следователно рамката на политиките на ЕС продължава да бъде напълно релевантна. Както е видно от настоящия доклад, ЕС и неговите държави членки поддържат своя силен ангажимент за подкрепа, а някои от държавите членки значително увеличиха тази своя подкрепа¹².

3. ДОКЛАДВАНЕ И НАПРЕДЪК

В настоящия раздел е представен отчет относно изплатените суми за сигурност в областта на продоволствието и изхранването и за постигнатия напредък по критериите за изпълнение на приоритетите на политиката след първия доклад от 2014 г.

Изплатени суми

Сравнени със сумите в първия доклад, разходите на ЕС и неговите държави членки за сигурност в областта на продоволствието и изхранването са нараснали с 9 % — от 3 365 млн. евро на 3 659 млн. евро¹³, което представлява 8 % от общия размер на официалната помощ за развитие (ОПР)¹⁴.

Тези изплатени суми от ЕС и неговите държави членки отразяват разнообразен портфейл за подкрепа на ключови приоритети на световно, регионално и национално ниво за постигането на сигурност в областта на продоволствието и изхранването. Интервенциите на ниво държава представляват две трети от общите инвестиции. През 2014 г. 25 % от помощта е изплатена на световно ниво, 9 % — на регионално ниво и 66 % — на национално ниво.

От таблица 1 е видно, че Африка продължава да бъде най-големият бенефициер на ОПР, предоставяна от ЕС и неговите държави членки за сигурност в областта на продоволствието и изхранването, с дял от 45 % или съответно 1 663 млн. евро. Като цяло, географското разпределение на инвестициите остава до голяма степен сходно с това от 2012 г.

¹¹ <http://ec.europa.eu/research/iscp/index.cfm?pg=africa>.

¹² Например Германия с нейната специална инициатива „Един свят — без глад“.

¹³ Испания започна да докладва от тази година и на нея се дължи 20 % от нарастването.

¹⁴ За настоящия втори доклад бяха използвани данни на ОИСР/КПР (Комитет за подпомагане на развитието), публикувани през декември 2014 г. Използваните кодекси на КПР са по-обширни от кодексите за селско стопанство и сигурност в областта на продоволствието. В оценката не е включена спешната и хуманитарната помощ, свързана със сигурността в областта на продоволствието.

Таблица 1. Географско разпределение на изплатените суми през 2012 г. и 2014 г. по континенти

Континент	2012 г. (млн. евро)	2012 г. (%)	2014 г. (млн. евро)	2014 г. (%)
Африка — на юг от Сахара	1 439	43 %	1 663	45 %
В световен мащаб	958	28 %	899	25 %
Азия	593	18 %	539	15 %
Латинска Америка и Карибския басейн	231	7 %	225	6 %
Съседни държави	88	3 %	231	6 %
Други ¹⁵	56	2 %	102	3 %
Общо	3 366	100 %	3 659	100 %

Това е положението, независимо че редица държави членки са подложени на натиск за намаляване на изплатените суми за ОПР. Тези непрекъснати значителни инвестиции, заедно с нови политики и програми, отразяват ангажимента на ЕС и на неговите държави членки за изпълнение на политиката на ЕС за сигурност в областта на продоволствието и изхранването.

Напредък по изпълнението на приоритетите на политиката и критерии за изпълнение

Таблица 2. Напредък по критериите за изпълнение

Приоритети на политиката	Брой програми		Получено подпомагане (млн. евро)		Брой държави	
	2012 г.	2014 г.	2012 г.	2014 г.	2012 г.	2014 г.
1. Подобряване на устойчивостта и поминъка на дребните производители	1 560	1 822	2 022 60 %	2 137 58 %	108	103
<i>от които научноизследователски програми</i>	149	154	379	300		
2. Подкрепа за ефективно управление	410	588	395 12 %	535 15 %	84	92
3. Подкрепа на регионалното селско стопанство и сигурността в областта на продоволствието и изхранването	98	188	151 4 %	191 5 %		
4. Укрепване на механизмите за социална защита с цел сигурност в областта на продоволствието и изхранването	94	102	209 6 %	133 4 %	40	40
5. Подобряване на изхранването	278	341	467 14 %	504 14 %	63	64
6. Подобряване на координацията на действащите лица в областта на хуманитарната помощ и развитието с цел повишаване на устойчивостта	63	148	122 4 %	159 4 %	18	37
Общо	2 503	3 343	3 366	3 659		

¹⁵ „Други“ обхваща програми в Близкия Изток, тихоокеанския регион и повече от един регион или континент.

В таблица 2 са представени изплатените суми и броят на програмите, по които е получено финансиране по приоритет на политиката. Финансирането, определено за приоритет 1 на политиката, по който е получено 60 % от финансирането, остана непроменено, но се наблюдава значително увеличаване на броя на програмите. Броят на програмите и изплатените суми по приоритет 6 на политиката са се увеличили значително. Като цяло, резултатите предполагат устойчив и непрекъснат напредък по всички критерии.

Приоритет 1 на политиката представлява основният фокус на ЕС и неговите държави членки. По този приоритет са включени мерки за подкрепа на дребните производители за устойчива интензификация, подобряване на предоставянето на услуги, насърчаване на ориентирани към бедните научни изследвания и иновации, предоставяне на възможности за трудова заетост извън стопанството и за свързване на дребните производители с пазара чрез развитие на веригата за създаване на стойност. Европа запази лидерските си позиции в подпомагането на научните изследвания и иновациите, включително за Фонда на Консултативна група за международни научни изследвания в селското стопанство (CGIAR) (169 млн. евро), и беше важен двустранен донор (69 млн. евро) за институциите в рамките на CGIAR. Европейската инициатива за научни изследвания за развитие на селското стопанство продължава да служи като ефективна платформа за координиране на донорите и осигурява силни позиции за Европа във връзка с реформата на CGIAR.

Каре 1: Интегрирани научни изследвания в областта на селското стопанство за развитие (IAR4D)

Мотивационната програма за Африка на юг от Сахара, водена от Форума за научни изследвания в областта на селското стопанство в Африка и подкрепена от ЕС и различни държави членки, е доказателство, че IAR4D представляват добър и ефективен подход към научните изследвания в областта на селското стопанство в отговор на нуждите на земеделските стопани. Физическите лица, които участват в платформите за иновации в рамките на IAR4D, реализираха среден доход от 99 EUR на година — 231 % над базовото ниво от 44 EUR на година.

По **приоритет 2 на политиката** ЕС и неговите държави членки активно подкрепяха политики на регионално и национално ниво. На общоафриканско ниво те в значителна степен продължиха да подкрепят процеса на Всеобхватната програма за развитие на селското стопанство в Африка. Освен това ЕС и различни държави членки подпомагаха процесите на децентрализация, които са от решаващо значение за преобразуването на селските райони, и подкрепиха прилагането на Доброволните насоки за отговорно управление на владението на земя, рибарството и горите.

ЕС и неговите държави членки продължават да гарантират сближаване на политиките за развитие в сферата на сигурността в областта на продоволствието и изхранването. В Доклада на ЕС за 2015 г. относно съгласуваността на политиките за развитие¹⁶ е направен подробен преглед на инициативите в рамките на политиките в селското стопанство и рибарството на ЕС и държавите членки, за да се установи тяхното въздействие върху развиващите се държави, и е обобщен постигнатият устойчив напредък от 2013 г. насам.

По **приоритет 3 на политиката** продължава подкрепата за регионални програми, насочени към търговски, санитарни и фитосанитарни мерки и регионално сътрудничество за сигурност в областта на продоволствието и управление на

¹⁶ SWD (2015) 159 — Съгласуваност на политиките за развитие — Доклад на ЕС за 2015 г.

рибарството, като финансирането беше леко увеличено, а броят на програмите беше почти удвоен.

По **приоритет 4 на политиката** беше отбелязано намаляване на изплатените суми от 209 млн. евро на 133 млн. евро. Въпреки това 102 програми за социална закрила — с 8 повече в сравнение с предходния доклад — все още се изпълняват в 40 държави.

По **приоритет 5 на политиката** ЕС и неговите държави членки притежават значителни портфейли с 341 програми в 64 държави. Напредъкът в тази област на политиката е представен в раздел 5.

По **приоритет 6 на политиката** беше поставен много по-силен акцент върху програми за насърчаване на устойчивостта, осъществявани в Сахел и Африканския рог, за да се подпомогнат програмите за устойчивост на държавите и на регионалните организации. В Западна Африка ЕС и неговите държави членки са силно ангажирани с преодоляването на първопричините за продоволствените кризи посредством работата им със Световния алианс за инициативата за устойчивост (AGIR) и Сахелския клуб. Освен това, на своето 42-ро заседание, Комитетът по световната продоволствена сигурност одобри „Рамка за действие за сигурност в областта на продоволствието и изхранването при продължителни кризи“¹⁷.

Координация, взаимно допълване и съгласуваност (трите „С“, т.е. Coordination, Complementarity, Coherence)

Координацията продължава да изпълнява важна роля за осигуряване на ефективността на помощта от ЕС и неговите държави членки на ниво държава, защото в 45 държави се предоставя помощ от пет или повече донора. Броят на докладваните проекти се е увеличил значително — от 2 503 през 2012 г. на 3 343 през 2014 г. Като цяло, 109 държави получават подпомагане. Тридесет и пет държави получават почти 80 % от финансирането.

ЕС и неговите държави членки са ангажирани с подход за развитие, съобразен със спецификите на отделните държави, и съгласуват своите стратегии и инвестиционни планове с тези на партньорските държави. Държавите членки и ЕС участват активно в дейности по координиране и диалози на секторно ниво. Съществуват много примери за това как ЕС и неговите държави членки съфинансират програми и извършват съвместни дейности за анализ, мониторинг и оценка. На общоафриканско ниво ЕС и неговите държави членки участват в екипа от партньори за развитие на Всеобхватната програма за развитие на селското стопанство в Африка, като през 2016 г. Германия поема председателството от Комисията.

От 2014 г. насам съвместното програмиране се е увеличило, като 14 държави вече имат нова съвместна стратегия. ЕС и неговите държави членки постигат значителни резултати заедно с Етиопия, която е водещ пример за съвместен анализ на контекста за програмите и съвместното им изготвяне.

¹⁷ http://www.fao.org/fileadmin/templates/cfs/Docs1415/FFA/CFS_FFA_Final_Draft_Ver2_EN.pdf.

Каре 2: Съвместно програмиране на ЕС в сектора на изхранването в Етиопия

В началото на 2013 г. ЕС и 20-те държави — членки на ЕС, представени в Етиопия, плюс Норвегия (ЕС+) подкрепиха Съвместната стратегия за сътрудничество на ЕС+ и Етиопия. Целта на тази стратегия е да се гарантира съгласуван и последователен отговор на предизвикателствата пред развитието на Етиопия, да се подобри съгласуването на подкрепата за политиките на етиопското правителство в областта на изхранването, да се подобри хармонизацията, базираният на резултатите подход, предвидимостта и прозрачността, като същевременно се избягват припокриващи се или фрагментирани интервенции.

ЕС създаде основна група от седем държави членки, които да се занимават с преодоляването на проблема с недохранването. Групата създаде пътна карта, приключи картографирането на интервенциите в областта на изхранването, възложи и завърши „Ситуационен анализ на сектора на изхранването в Етиопия за периода 2000—2015 г.“ (SITAN) и разработи стратегията на ЕС+ в областта на изхранването. Констатациите на SITAN се използват от всички партньори за развитие.

Това е отличен пример как Съвместната стратегия за сътрудничество на ЕС+ е хармонизирана с цел да се подкрепи политиката и планирането на Етиопия в областта на изхранването. Чрез стратегията държавите членки изразяват еднакво мнение, когато демонстрират действия във връзка с ангажменти за ефективност на помощта.

4. ДОКЛАДВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ

Една от важните забележки на Съвета по отношение на първия двугодишен доклад¹⁸ беше „значението на разработването и хармонизирането на мерки за проследяване на напредъка по изпълнение на ангажиментите за сигурност в областта на продоволствието и изхранването.

Обединеното кралство, Нидерландия, Франция и Комисията¹⁹ успяха да предоставят агрегирани данни за всички техни програми (таблица 4). Използват се обаче различни методики, което затруднява съпоставянето и агрегирането на констатациите.

Съществуват също така много примери за резултати, които се докладват по конкретни програми и интервенции. В таблица 5 са представени три от тях.

От тези таблици е виден също така видът на измерванията, които може да се използват за подобряване на начина на докладването на резултатите.

Таблица 4: Докладване на корпоративни резултати

Обединено кралство	Нидерландия	Комисия	Франция
Осигурена беше сигурност в областта на продоволствието за 3 500 000 души, в това число 1 800 000 жени;	Помощ получиха 8 000 000 недохранени по целия свят; производството и достъпът до пазари на 4 500 000 дребни земеделски стопани бяха подобрени;	4 544 000 жени и деца се възползваха от програми в областта на изхранването; 51 000 души имат сигурно владение на земя; 528 000 души получиха консултантски услуги;	800 000 семейни стопанства се възползваха от проекти в Африка на юг от Сахара.

¹⁸ COM(2014) 712 — Доклад на Комисията до Европейския парламент и Съвета — Изпълнение на ангажиментите на политиката на ЕС за сигурност в областта на продоволствието и изхранването: първи двугодишен доклад и Заключение на Съвета от 26 май.

¹⁹ Агрегираните данни на Комисията се основават на Рамката на ЕС за резултатите в областта на международното сътрудничество и развитието SWD(2015)80 final

програмите за изхранване достигнаха до 28 500 000 деца под 5 години, кърмачки и бременни жени; подобриха се поземлените права на 5 800 000 души.	бяха обезпечени права върху 1 400 000 хектара земя по целия свят, като половината от документите за право на собственост са издадени на жени.	2 883 000 хектара земеделски и пасищни екосистеми с подобрени практики за управление на земята; 988 000 души в положение на продоволствена несигурност получиха помощ чрез социални трансфери.	
--	--	--	--

Таблица 5: Докладване на резултатите — конкретни примери за интервенции

Австрия В Армения 1 400 дребни земеделски стопани бяха свързани с кооперативни дейности, което доведе до създаването на дребномащабни преработвателни предприятия и 33 % увеличение на жените — членки на кооперативни съвети.	Ирландия В Малави бяха продадени над 13 000 000 стъбла разсад на сладки картофи с оранжева месеста част на 44 200 домакинства, като отделни мултипликатори спечелиха средно по 118 EUR от продажбата на стъбла разсад. Реалните доходи на домакинствата се увеличиха повече от два пъти — от 199 EUR през 2010 г. на 384 EUR през 2014 г. Интервенциите допринесоха също така за намаляване на недохранването от средно 47 % през 2010 г. на 42 % през 2014 г.	Испания В рамките на програма в областта на изхранването в Мали 56 000 деца получиха добавки с витамин А и обезпаразитяване, 520 жени бяха подпомогнати за започване на земеделска работа, отчитаща аспектите на изхранването, а за 12 села беше осигурена функциониращ източник на вода.
---	---	---

ЕС и неговите държави членки са напълно наясно с необходимостта от подобряване на начина на докладване на резултатите и работят за засилване на възможностите и системите за генериране на данни, показващи резултати в рамките на техните програми и с партньорски институции. Въпреки това всички донори отбелязват трудностите при агрегирането и синтезирането на данните за резултатите в рамките на разнообразен и комплексен пакет от интервенции. Необходимо е засилване на сътрудничеството между ЕС и неговите държави членки, за да се усъвършенства една стабилна и реалистична рамка за докладване.

5. ТЕМАТИЧЕН ФОКУС

Както беше поискано от Съвета, в настоящия доклад по-подробно са разгледани две теми: подобряване на изхранването и приобщаващи вериги и системи в хранително-вкусовата промишленост.

Подобряване на изхранването

Не е достатъчно само да се осигури повече производство и наличие на храна: тези аспекти трябва да бъдат неразривно свързани с осигуряването на достъп до и консумирането на безопасна и пълноценна храна, която е на приемливи цени. Недохранването е главната причина за смъртта на повече от 3,1 милиона деца всяка година. Докладвано беше, че през 2015 г. има над 159 милиона деца със забавен растеж.

С инициативата „Изхранване за растеж“ през 2013 г. по време на председателството на Обединеното кралство на Г-8 се обърна по-голямо вниманието върху изхранването и в резултат бяха поети ангажименти за по-големи инвестиции. Важността на изхранването беше подкрепена от Римската декларация относно изхранването, приета на Втората международна конференция по въпросите на изхранването през 2014 г. и в Рамката на Г-20 за сигурност в областта на продоволствието и изхранването през 2014 г. Впоследствие премахването на глада се превърна във втората от целите на ООН за устойчиво развитие, като се поставя задача да се прекратят всички форми на недохранване до 2030 г.

Държавите членки и ЕС са водещи в популяризирането и финансирането на световната програма за подобряване на изхранването. ЕС се ангажира да помага на партньорските държави за намаляване на забавения растеж на 7 милиона деца до 2025 г. и отпуска 3,5 млрд. евро за периода 2014—2020 г. за постигане на тази амбициозна цел. Правителството на Обединеното кралство се ангажира до 2020 г. да подобри изхранването на 50 милиона души, които в противен случай биха гладували, както и да предприеме мерки, заедно с всички подписали инициативата „Изхранване за растеж“, за предотвратяване на забавения растеж на 20 милиона деца до 2020 г.

През 2014 г. германското правителство обяви сигурността в областта на продоволствието и изхранването за основен приоритет и стартира специалната инициатива „Един свят — без глад“. Нидерландия определи изкореняването на глада и недохранването за първия от нейните три приоритета на политиката за сигурност в областта на продоволствието и изхранването²⁰ и засили дейността си в областта на изхранването. Ирландия определи предприемането на мерки за изхранване на майките и децата като приоритет в доклада от 2008 г. на нейната работна група по въпросите на глада и продължава да изпълнява ангажиментите, поети през 2013 г., за удвояване на ирландската помощ за инвестиции в изхранването до 2020 г.

ЕС и неговите държави членки прилагат мултисекторен подход за справяне с недохранването, който включва работа в посока гарантиране, че селското стопанство във все по-голяма степен допринася за подобряване на изхранването.

Каре 3. Интегриране на образованието в областта на селското стопанство и изхранването с цел подобряване на храненето на малките деца

Интервенциите, насочени към сигурност в областта на продоволствието, и колективното обучение по рационално хранене значително подобряват хранителния режим на децата и могат да окажат въздействие върху забавения растеж. Организацията на ООН за прехрана и земеделие — с финансовата подкрепа на Белгия, ЕС и Германия — осъществи проекти в Малави и Камбоджа, благодарение на които се подобриха сигурността в областта на продоволствието, хранителният режим и хранителният статус на 49 500 уязвими семейства и 11 100 малки деца на възраст 6—23 месеца. В подхода бяха съчетани диверсифицирането на местното селско стопанство и хранителни системи и предоставянето на образование във връзка с практики за хранене на бебета и малки деца, благодарение на което бяха разработени програмни уроци.

Държавите членки постигат добър напредък в подкрепата на програми за изхранване в партньорски държави. Испания и Белгия подкрепят програми за изхранване в Мали. Нидерландия, Обединеното кралство, Франция, Германия, Ирландия и ЕС активно подкрепят движението за подобряване на храненето (SUN) и осигуряват публичната

²⁰ Писмо за изразяване на политика: Холандският принос за световната сигурност в областта на продоволствието, 18 декември 2014 г.

видимост на инвестициите в областта на изхранването чрез движението SUN и глобалния доклад за изхранването.

Комисията разработи солидна рамка на политиката²¹ и План за действие в областта на изхранването²² в изпълнение на поетия ангажимент през 2012 г. за преодоляване на забавянето в детския растеж и обещаната подкрепа от 2013 г. за подобряване на изхранването. След стартирането на плана 40 делегации на ЕС набелязаха изхранването като цел на своята подкрепа към партньорските държави в редица основни сектори, а именно селското стопанство/развитието на селските райони и здравеопазването.

ЕС и неговите държави членки признават, че повишаването на затлъстяването, включително в развиващите се държави, във все по-голяма степен представлява двойна тежест за въпросните държави.

Приобщаващи вериги и системи в хранително-вкусовата промишленост

ЕС и неговите държави членки признават, че недостатъчната сигурност в областта на продоволствието и изхранването са обусловени най-вече от бедността и по тази причина подобряването на достъпа до храна чрез по-високи доходи е един от приоритетите на политиката. Както например беше отбелязано от Обединеното кралство, решаването на проблема с глада в голяма степен ще зависи от приобщаващия икономически растеж, по-специално в селскостопанския сектор. Тази насока съвпада с Декларацията от Малабо на Африканския съюз, в която селскостопанският растеж и преобразуване се признават като решаващи фактори за постигането на сигурност в областта на продоволствието и изхранването и на просперитет на селските райони.

Каре 4: Програма за връзка на устойчиви дейности за производство на какао и съдържащи какао храни

В Западна Африка, където какаото е източник на доходи за 3 милиона семейства дребни производители, ЕС и Германия съфинансираха предназначена за дребни производители програма „Sustainable Smallholder Agri-Business Cocoa-Food Link Programme“ (SSAB). Те основаха земеделско бизнес училище за развиване на бизнес уменията на земеделските стопани и създадоха центрове за бизнес услуги, за да помогнат на земеделските стопани и дребните производители да получат достъп до технически съвети, пазарна информация и микрофинансиране. В бизнес училището са обучени 17 000 земеделски стопани, като 90 % от тях са увеличили своите добиви на какао с над 33 %.

Германия гледа на приобщаващите вериги и системи в хранително-вкусовата промишленост по холистичен начин чрез четири от общо шестте приоритета в нейната специална инициатива „Един свят — без глад“. Франция е определила високата трудова заетост и устойчивите селскостопански вериги за създаване на стойност като приоритетни области за интервенция в Африка на юг от Сахара. Популяризирането на приобщаващ и устойчив растеж в селскостопанския сектор е вторият приоритет в политиката на Нидерландия за сигурност в областта на продоволствието и изхранването. Ирландия е включила по-добре функциониращите и устойчиви на изменението на климата хранителни системи и пазари като един от нейните десет най-важни резултата, а няколко държави членки подкрепят създаването на партньорства между своите хранително-вкусови сектори с тези в Африка. През 2015 г. ЕС стартира инициативата за финансиране на селското стопанство в отговор на липсата на

²¹ SWD(2013) 72 — Подобряване на изхранването на майките и децата чрез външна помощ: рамка на политиката на ЕС.

²² SWD (2014) 234 — План за действие в областта на изхранването.

механизми за финансиране, които да са насочени към нуждите на земеделските стопани и предприемачите в областта на селското стопанство.

С 1 822 програми по приоритет 1 на политиката донорите от ЕС и неговите държави членки разполагат със значителен пакет от дейности по веригата за създаване на стойност в хранително-вкусовата промишленост.

Капе 5: Инициатива за устойчива търговия (IDH — Initiatief Duurzame Handel)

Подобряването на устойчивата търговия се ускорява с помощта на IDH чрез изграждането на обединения от водещи дружества, организации на гражданското общество, правителства и други заинтересовани страни. До края на 2013 г. IDH беше привлякла финансиране от частния сектор в размер на 56 милиона евро. IDH определено оказва въздействие. Например дребните земеделски стопани, отглеждащи чай в Кения, които бяха обучени по схемата Rainforest Alliance чрез интервенции по линия на IDH, увеличиха своите добиви средно с 30 %.

6. ОБЩИ КОНСТАТАЦИИ И ПРЕПОРЪКИ

От настоящия доклад е видно, че сътрудничеството за развитие има значителен принос за сигурността в областта на продоволствието и изхранването в световен мащаб, благодарение на инвестициите от страна на ЕС в размер на 3,7 млрд. евро. ЕС и неговите държави членки бяха решаващ фактор, оказал влияние по отношение на основните световни споразумения и ангажименти, а чрез своите програми за сигурност в областта на продоволствието и изхранването понастоящем могат да подпомагат тяхното изпълнение. Настоящият доклад показва значителната съгласуваност с рамката на политиката на ЕС. ЕС и неговите държави членки подновиха ангажиментите по отношение на политиката за сигурност в областта на продоволствието и изхранването и в много случаи значително подобриха тяхната насоченост и финансиране.

Препоръки за бъдещото развитие

- 1. Запазване на сигурността в областта на продоволствието и изхранването на челно място в дневния ред на политиките на световно и национално равнище, за да се съдейства за изпълнението на целите за устойчиво развитие.** Сигурността в областта на продоволствието и изхранването е дългосрочен въпрос, който изисква трайно политическо внимание и инвестиции. Изработването на политиката и изготвянето на програми трябва да се основават на подход за продоволствена система и да отчитат връзките между изхранването, здравеопазването, създаването на работни места, растежа, устойчивото производство и социалната защита. Необходимо е непрекъснато внимание върху преобразуването на ролята на жените и върху постигането на устойчивост в уязвимите общности. ЕС и неговите държави членки трябва да работят проактивно с организациите на гражданското общество, частния сектор и други партньори за задържането на фокуса върху въпросите, свързани с икономиката и развитието, и с тяхното популяризиране с оглед на постигането на устойчиви инвестиции и трайни резултати.
- 2. Засилване на съвместен мултисекторен подход за преодоляване на недохранването.** С оглед повишаване ефективността на интервенциите в областта на изхранването, ЕС и неговите държави членки трябва да обръщат по-голямо внимание на координацията, когато влизат в диалог по политиката с партньорски правителства, за да се подобри изпълнението на инициативите за изхранване. За тази цел ЕС и неговите държави членки трябва да се ангажират с подобряването на разделението на труда в различните сектори.

3. **Обединяване на силите за подкрепа на партньорските държави с цел справяне с последиците от изменението на климата,** като в същото време се прилагат най-добрите варианти за намаляване на емисиите на парникови газове от селското стопанство и селските райони. ЕС и неговите държави членки ще подкрепят партньорските държави в проектирането, финансирането и изпълнението на устойчиви на изменението на климата сигурност в областта на продоволствието и изхранването и планове за действие в съответствие с техния принос, определен на национално ниво съгласно 21-вата Конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата. Ще се обръща необходимото внимание на програми, предоставящи множество ползи за дребномащабните земеделски стопани от семеен тип, що се отнася до сигурността в областта на продоволствието и изхранването и приспособяването към изменението на климата и смекчаването на последиците от него.
4. **Признаване на преобразуването на селските райони като съществено важен процес за създаването на работни места, повишаването на доходите и постигането на сигурност в областта на продоволствието и изхранването в дългосрочен план.** ЕС и неговите държави членки признават важността на икономическия растеж и създаването на достойни работни места в селските райони, особено за младите хора и жените. От голямо значение в тази връзка е справянето с икономическите неравенства и миграцията, които са основните фактори за несигурност в областта на продоволствието и липсата на стабилност. Необходими са повече усилия за създаването на условия за икономически инвестиции и развитие в селските райони, например чрез децентрализация, териториални подходи, изпълнение на политики и подобряване на инфраструктурата.
5. **Подобряване на механизмите за засилване на отговорна ангажираност на частния сектор и за учене от приобщаващите бизнес модели.** ЕС и неговите държави членки работят все по-усилено в партньорство с частния сектор за предприемането на значителни промени за дребномащабните семейни земеделски стопанства. Необходими са иновативни, приобщаващи финансови услуги, за да се осигурят подходящи инвестиции за местните заинтересовани страни. Остава да се свърши още много работа за създаването на ефективни публично-частни партньорства, гарантиращи механизми на управление, в рамките на които организациите на производителите и организациите на гражданското общество имат право на глас, за да се приложат принципите за отговорни инвестиции в селското стопанство и да се изпълнят Доброволните насоки за отговорно управление на владението на земя, рибарството и горите. Необходими са също така повече знания и споделяне относно ефективността на „приобщаващите бизнес“ подходи, за да се гарантира, че дребномащабните семейни земеделски стопанства ще могат да се ползват от местните, регионалните и световните вериги за създаване на стойност.
6. **Осигуряване на постоянни инвестиции в научни изследвания и иновации и засилване на въздействието, което инвестициите оказват.** ЕС и неговите държави членки продължават да съсредоточават вниманието си върху ефективността на системите за научни изследвания и иновации на световно, регионално и най-вече национално ниво и предоставят инвестиции, които ги подобряват. В тази връзка е необходимо да се мобилизират европейските експертни и научноизследователски ресурси и да се засилят партньорствата между европейски и южни научноизследователски институции, включително чрез съвместно финансираното Партньорство за научни изследвания и иновации ЕС — Африка. Необходими са също така допълнителни усилия за по-доброто разбиране на бъдещите тенденции в

сигурността в областта на продоволствието и изхранването, както и на рисковете и възможните реакции в тази връзка.

7. **Стабилизиране на докладването на резултатите.** След поемането на новите ангажменти по отношение на сигурността в областта на продоволствието и изхранването, вниманието трябва да бъде насочено към ефективното им изпълнение и постигането на реално въздействие на място. Това от своя страна изисква значително подобряване на механизмите за събиране на данни, мониторинг и оценка на въздействието на всички нива. Такова докладване обаче безспорно е сложно и трудно. Комисията ще се стреми да се координира с държавите — членки на ЕС, създаването на общи показатели и разработването на методики, даващи възможност за по-лесното агрегиране на докладваните резултати на европейско ниво.
8. **Засилване на съвместното програмиране.** Непрекъснатото разпределяне на подпомагането в 109 държави, в съчетание с необходимостта от възприемането на междусекторен подход към продоволствените системи, прави съвместното програмиране важен приоритет както за ЕС и неговите държави членки, така и за съгласуваността в рамките на съответната държава. През следващия период на докладване най-малко в три държави трябва да се предприемат подобрени инициативи по съвместно програмиране.